

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS FRIDRICHIO BAJORAIČIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS DIREKTORIAUS 2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešosios bibliotekos (toliau – ŠSVB, Bibliotekos) direktoriaus ataskaita parengta ir teikiama tvirtinti rajono Savivaldybės taryboje vadovaujantis 2015-01-29 Tarybos sprendimu Nr. T1-2400 „Dėl Šilutės rajono Savivaldybės biudžetinių, viešųjų įstaigų ir kontroliuojamų įmonių vadovų 2014 metų veiklos ataskaitų pateikimo Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriui grafiko patvirtinimo“.

Biblioteka – centralizuotas informacines, elektronines, kultūrinės ir šviečiamąsias paslaugas vartotojams teikiantis tinklas, jungiantis viešąją biblioteką, Šilutės miesto ir 7 miestelių bei 14 kaimo struktūrinius padalinius (filialus), tolygiai išsidėsčiusius visoje 1706 m² rajono teritorijoje. Bibliotekos ir 22 jos filialų tinklo paslaugomis naudojasi 25,4% viso rajono gyventojų arba kasmet įregistruojama iki 1% naujų bibliotekinių paslaugų gavėjų. Tinkle užbaigta (2014) diegti Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema (LIBIS) su automatizuotomis skaitytojų aptarnavimo, dokumentų apskaitos, analizikos duomenų aprašo ir aprašų eksporto (persiuntimo), katalogavimo ir komplektavimo bei kitomis posistemėmis. Biblioteka dirba vadovaudamasi Bibliotekos Savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos 2013-04-25 sprendimu Nr. T1-748 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos naujos redakcijos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintais nuostatais. Bibliotekos direktorius pareigas vykdo vadovaudamasis rajono Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-03-12 įsakymu Nr. A2-91 patvirtintais „Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos direktoriaus pareiginiiais nuostatais“. Biblioteka yra Lietuvos bibliotekų sistemos dalis, pagrindinė rajono savivaldybės teritorijoje veikianti centralizuota viešoji biblioteka, užtikrinanti vietos savivaldos sprendimų bibliotekų klausimais įgyvendinimą, bibliotekinių paslaugų bendruomenės žmonėms prieinamumą ir jų inovatyvią kaitą, žinių ir visavertės informacijos sklaidą, organizuojanti vartotojų tarpbibliotekinį aptarnavimą (TBS), teikianti bibliografijos, duomenų bazių panaudos paslaugas, organizuojanti kompiuterinio raštingumo, saugaus elgesio internete mokymus, vykdanči neformalaus ugdymo ir kultūrinę veiklas.

Biblioteka įsitvirtino pamario krašto bendruomenėje kaip patikima ir saugi intelektinių žinių, informacijos, skaitybos ir kultūrinės edukacijos paslaugų davėja, puikiai partneriaujanti ir komunikuojanti su visomis krašto ugdymo įstaigomis ir istorinės atminties institucijomis, verslo įmonėmis bei socialinės sferos įstaigomis, teikianti galimybę mokymuisi visą gyvenimą, kokybiškų žinių ir greitai prieinamos informacijos prieigą, organizuojanti nevyriausybinio sektoriaus ir trečiojo amžiaus žmonių kultūrinį užimtumą, telkianti jaunimą savanorystei, knygos ir rašto savasties bei dabarties įprasminančiai veiklai.

Vykdančiam rajono Savivaldybės tarybos sprendimus

Savivaldybės taryba priėmė 23 Bibliotekos veiklą įtakojušius sprendimus, 8 iš jų – bendraisiais kultūros klausimais. Direktoriaus organizavo priimtų sprendimų įgyvendinimą. Vykdančiam 2014-02-27 sprendimą Nr. T1-1071 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės kultūros projektų 2014 metų sąrašo patvirtinimo“ Bibliotekos 4 projektams skirtas 3 960,55 euro (13 675 Lt) dalinis finansavimas. Alternatyvaus finansavimo sumą 13 612,14 euro (47 000 Lt) Biblioteka pritraukė trims Lietuvos kultūros tarybos ir vienam Europos atstovybės Lietuvoje finansuotiems projektams. Finansavimo lėšos tarp projektus finansavusių institucijų pasiskirstė taip: 29% nuo bendro finansavimo sumos sudarė Savivaldybės Kultūros plėtros programos lėšos, 71% – Lietuvos kultūros tarybos ir ES atstovybės Lietuvoje. Savivaldybės tarybos 2014-11-27 sprendimas Nr. T1-2314 įteisino štrateginiu renginiu tradicinį tarptautinį literatūrinį rudenį „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“. Ši šventė-konkursas rengiamas kas trejus metus ir skirtas Lietuvoje bei užsienyje gyvenančių Šilutės kraštiečių literatūrinei kūrybai pristatyti. Aktualus bibliotekoms 2014-11-27 sprendimu Nr. T1-2315

patvirtintas „Šilutės rajono etninės kultūros saugos ir pritaikymo turizmui 2015-2020 m. įgyvendinimo priemonių planas“. Bibliotekos filialuose renkama kraštotyrinė medžiaga „Seniūnijos kaimų istorija: 25 nepriklausomybės metai“, etnokultūrai skirtose bylose fiksuojama publikuota medžiaga apie Šilutės krašto įdomybes bei žmones.

Bibliotekos biudžetinių metų finansinius išteklius sudarė Savivaldybės tarybos 2014-02-27 sprendimu Nr. T1-1061 skirtas Bibliotekos biudžetas – 525 081, 09 euro (1813 000 Lt). Iš bendro biudžeto 323 389,71 euro (1116 600 Lt) skirta darbo užmokesčiui. Savivaldybės tarybos 2014-10-30 sprendimu Nr. T1-2264 Bibliotekai papildomai skirta 7 530,12 euro (26 000 Lt) skoloms už šilumos paslaugas iš dalies dengti. Todėl per ataskaitinius biudžetinius metus kreditoriniai įsiskolinimai UAB „Šilutės šilumos tinklai“ sumažinti 24 157,35 euro (83 410,52 Lt).

Pasirengimo nacionalinės valiutos – euro įvedimo laikotarpiu 2014-09-27 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-2244 nustatytos Bibliotekos teikiamų mokamų paslaugų kainos eurais. Kasos aparate ir grynųjų pinigų operacijose, dokumentuose, laikantis įstatymų, Biblioteka mokamų paslaugų kainas nurodė litais ir eurais. Dvidešimt šešių Bibliotekos teikiamų mokamų paslaugų sąrašas Savivaldybės tarybos 2014-03-27 sprendimu Nr. T1-2033 papildytas nauja paslauga „Leidybinės ar suvenyrinės produkcijos, susijusios su bibliotekų veikla, platinimas“. Tai leido surinkti daugiau lėšų už parduodamas knygas (2014 m. spec. programose surinkta 2 943,91 euro (10 164,74 Lt)).

Savivaldybės tarybos 2014-07-31 sprendimu Nr. T1-2160 įteisintas lėšų kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčiui padidinimas pagal Vyriausybės 2014-06-11 nutarimą Nr. 534 „Dėl 2014 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimuose numatytų kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčiui didinti lėšų paskirstymo“. Bibliotekai skirta 28 353,79 euro (97 900 Lt) ir 51 bibliotekininko mėnesiniai atlyginimai padidinti po 2 BMA, arba 71 eurą (244 Lt). 2014-07-31 sprendimu Nr. T1-2165 nustatytas mėnesinis (20 BMA), arba + 2 BMA didesnis, tarnybinio atlyginimo koeficientas Bibliotekos direktoriui. Savivaldybės tarybos 2013-04-25 sprendimu Nr. T1-749 Bibliotekai ir jos 22 filialams nustatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 67,25, iš jų 51 bibliotekininkas, priskiriamas kultūros ir meno darbuotojams. Ataskaitiniu laikotarpiu profesines žinias gilino ir kvalifikaciją kėlė 42 darbuotojai, iš kurių 36 bibliotekiniai specialistai. „Bibliotekos pažangai 2“ projekto mokymuose „Pokyčių inicijavimas“, „Vartotojų ir partnerių poreikių analizė“, „Fondoeiška“ ir kt. dalyvavo 12 profesionalių bibliotekininkų. Jaunėja bibliotekinių specialistų profesinė bendruomenė. Šiuo metu Bibliotekoje vidutinis statistinio bibliotekininko amžiaus vidurkis yra 37,5 metai, 58% bibliotekininkų turi aukštąjį, 41% – aukštesnįjį pasirengimą darbui, kiti mokosi nuotoliniu būdu. Įvairiais kitais Savivaldybės (6) tarybos sprendimais įteisinti Valstybės ir Savivaldybės Bibliotekai skirto turto perdavimo, naudojimo, nuomos ir kiti (su turto susiję) klausimai. Ataskaitiniais metais pagal parengtus ir finansavimą laimėjusius projektus Bibliotekai perduota IT įrenginių už 5 992,52 euro (20 691 Lt). Tai leido be Savivaldybės biudžetinių asignavimų dalinai atnaujinti projekto „Bibliotekos pažangai“ pirmojo etapo metu įgytą jau gerokai senstelėjusią kompiuterinę-programinę įrangą. Savivaldybės tarybos 2014-01-30 sprendimu Nr. T1-1042 ir 2014-12-18 Nr. T1-2377 įteisintas 2014 metų viešųjų darbų sąrašas ir viešųjų darbų programa sudarė sąlygas Bibliotekai be papildomų finansinių asignavimų sutvarkyti Tilžės g. 10 ir Tilžės g. 12 vidaus patalpas, pastarąsias pritaikant vasaros ekspozicijoms, atlikti dalies filialų patalpų ir inventoriaus smulkaus remonto, stogo dangų remonto darbai (Pašyšių filiale) leido pigiausiomis sąnaudomis vykdyti bibliotekoms priskirtų statinių, patalpų ir aplinkos erdvių priežiūrą. Savivaldybės tarybos 2014-10-30 sprendimas Nr. 2298 „Dėl pritarimo dalyvauti Šilutės miesto vietos veiklos grupės – asociacijos „Šilutės miesto VVG“ – veikloje“ paskatino bibliotekininkus vienijančios asociacijos Šilutės raštijos ir knygų draugija narių siekį įstoti nario teisėmis į „Šilutės miesto VVG“. 2014-12-31 asociacijos „Šilutės miesto VVG“ pirmininkui Algiui Bekeriui asociacijos Šilutės raštijos ir knygų draugija pirmininkė D. Užpelkienė įteikė prašymą dėl asociacijos Šilutės raštijos ir knygų draugija priėmimo į asociacijos „Šilutės miesto VVG“ narius. Tapę tikraisiais „Šilutės miesto VVG“ nariais bibliotekininkai turėtų didesnes galimybes partneriauti ir kūrybiškai bendradarbiauti, tikėtina įgyvendinti Tilžės g. 12 pastato Šilutėje statybos darbų projekto parengimo, kuriame planuojama išplėsti Bibliotekos viešųjų paslaugų pasiūlą Šilutės miesto knyginkams, idėją.

Partneriaujant su bendruomenėmis

Biblioteka tapo Lietuvos darbo biržos ir asociacijos „Langas į ateitį“ projekto „Pasitikėk savimi“ (skirto 16-25 metų nedirbančiam jaunimui) socialine partnere. Informacinių technologijų mokymai, Šilutės miesto bendruomenės jaunimo užimtumas stovyklose Trakuose, bendravimo socialiniuose tinkluose įgūdžių įtvirtinimas telkė jaunuomenę, motyvavo ją darbo vietų paieškai, karjeros siekiam. Juolab, kad 41,6% nuo bendro bibliotekos įregistruotų vartotojų skaičiaus yra 15-29 metų jaunimas. Biblioteka pagrindinio partnerio teisėmis kartu su Lietuvos regioninių viešųjų bibliotekų asociacija vykdė ir kitą į bendruomenių jaunimą orientuotą projektą „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra per savanoriškos veiklos stiprinimą bibliotekose „Bibliotekos jaunimui“.

Projekto metu sutelkti jaunimo savanoriai – rajono 11-os seniūnijų ir Šilutės miesto jaunimas (18-29 m.) atliko savarankiškas neatlygintinas užduotis – vedė renginius, aprūpino garso dokumentais akluosius ir silpnaregius, pristatė knygas skaityti namuose fizinės negalios ir senyvo amžiaus žmonėms. Jaunuomenės įtraukčiai į bendruomenės gyvenimą stiprinti Bibliotekoje atidarytas Jaunimo informavimo taškas (JIT), su galimybe gauti naujas paslaugas: aktualiausią interaktyvią bei tradicinę informaciją profesijos pasirinkimo, karjeros ir savo vietos paieškos darbo rinkoje galimybėms didinti. Bibliotekos jaunųjų profesionalių bibliotekininkų grupė tokio pobūdžio Jaunimo informavimo taškus atidarė Rusnės, Švėkšnos ir Kintų filialuose. Stiprinti jaunimo profesinę motyvaciją, lyderystę ir pilietiškumą yra pagrindiniai ir aktualiausi vietos bendruomenių gyvenimo klausimai, sutampantys su rajono (2014) strategijos gretutiniais kultūros ir socialiniam sektoriams keliamais uždaviniais – 3.3.5 „Stiprinti nusikalstamumo prevenciją“, 3.3.6 „Ugdyti bendruomeniškumą ir savanorišką veiklą“.

Bibliotekininkai, bendradarbiaudami su bendruomenėmis, būdami vietos bendruomenių lyderiais (4) ar bendruomenių tarybos nariais (14), seniūnais (5) talkino įtvirtinant Šilutės krašte savivaldos nuostatas, kuriant bendruomeniškumo aplinką, ugdant šeiminišką požiūrį į kaimo ar miestelio žmonių gyvenimą, socialinę gerovę. Bikavėnų kaimo bendruomenė (pirmininkė Marytė Matevičienė) kartu su Vainuto seniūnu Vitalijumi Mockumi ir Švedijos labdaros organizacijos „Pagalba Lietuvai. Tikėjimas, Viltis, Meilė“ lyderiu Tadu Girčiumi savo lėšomis atnaujino Bikavėnų kaimo filialo patalpas. Saugų seniūnaitė, bibliotekininkė Regina Juškienė, būdama ir bendruomenės „Artuma“ tarybos nare, ne tik kvietė saugiškius į viktorinų, knygų pristatymų, pavakarojimų, rankdarbių kūrimo renginius, bet ir lankydama namuose vienišus senelius, pristatė knygas skaityti į namuose. Katyčių filialo bibliotekininkė Marina Lodusova, seniūnaitė ir Katyčių bendruomenės tarybos narė, per bendruomenės rėmėjus kartu su pirmininku Viktoru Vaitiekovu pakeitė filialo patalpose knygų lentyną, grindų dangos dalį. Traksėdžių filialo bibliotekininkė, seniūnaitė ir bendruomenės tarybos narė Vida Paldauskienė kartu su bendruomene įrengė treniruoklių aikštelę, subūrė bendruomenės narius į advento popietę „Sušildyk gerumu“, renginiuose pristatė saviškių – traksėdiškių žodinę kūrybą. Bibliotekos specialistų bendruomeniška veikla savo bendruomenių teritorijose neša mažiau materialias, tačiau daugiau žmogiškajam faktoriui svarbias naudas: ugdo bendrystę, santalką, paramą ir atjautą vienodai lygiai kiekvienam ir kiekvienos bendruomenės nariui.

Paslaugų vartotojų statistika, paslaugos ir jų kaita

Bibliotekoje ir 22 jos miestelių bei kaimo filialuose pasirinktinai yra teikiama 47 rūšių nemokamos ir 26 mokamos paslaugos. Ataskaitiniu laikotarpiu mokamų paslaugų sąrašas papildė Tilžės g. 12 pastato (Šilutėje) negyvenamų patalpų nuomos paslauga, leidžiančia surinkti daugiau specialiųjų programų lėšų. Tuo tarpu gerokai atnaujintame nemokamų paslaugų sąrašė įrašytos naujos jaunimo darbo vietų paieškos, teminės atrakinės informacijos, IT mokymų ir kitokio pobūdžio vartotojams aktualios paslaugos. Skatinant skaitymą pradėtas naujas įdomus nemotyvuoto jaunimo telkimas skaityti renginiuose, vykstančiuose Šilutės miesto viešosiose erdvėse. Puikus pavyzdys – Šilutės pirmosios gimnazijos jaunuomenė ir Pamario pagrindinės mokyklos paaugliai, prie arbatos puodelio Šilutės evangelikų bažnyčios prieigose pakvietę skaityti K. Donelaičio „Metų“ hegzametą savo bendraamžius, šeimos narius, miesto praeivius.

Aktyvesnį bibliotekinių paslaugų, atitinkančių šilutiškių knygininkų poreikius, vartojimą rodo augantys Bibliotekos statistiniai duomenys. Bibliotekos tinklo stacionaruose sutelkti ir elektroninėje LIBIS programoje įregistruoti 10 603 vartotojai, Bibliotekos sistemoje apsilankė 231 454 lankytojai, (5545 lankytojais daugiau nei 2013). Paslaugų vartotojų lankymosi Bibliotekoje ir filialuose

intensyvumą lėmė Bibliotekos atvirumas, kokybiškesni knygos renginiai, galimybė pasitelkus IT globaliai komunikuoti, gauti greitai ir informaciją. Bibliotekoje suburti 156 savanoriai–knygnešiai, pristatantys į namus knygas, garso dokumentus ir elektronines laikmenas fizinės negalios žmonėms, akliems ir silpnaregiams (2014, 8051 fiz. vnt.). Ūgtelėjo Bibliotekos dokumentų fondas, šiuo metu jungiantis 251 601 fiz. vnt. knygų ir garso dokumentų. Per ataskaitinius metus dokumentų fondas papildytas 11 097 fiz. vnt. Naujoms knygoms įsigyti iš Valstybės biudžeto skirta 28 478,34 euro (98 330 Lt). Tačiau Bibliotekos aprūpinimo naujais dokumentais problema išlieka aktuali. Valstybės biudžeto lėšų stygius atsiliepia skaitymo paslaugų kokybei. Bibliotekose sudaromos skaitomiausių knygų eilės, nestabiliai komplektuojama mokomoji literatūra, trūksta laisvalaikio skaitinių. Siekdama turtinti fondus savo pajėgomis Biblioteka telkia pamario krašto verslo, politikos, švietimo žmones, visus geradarius prisijungti prie kasmetinės „Knygų Kalėdų“ akcijos ir padovanoti Bibliotekai naujų knygų. Už išpūdingą sumą, 6200,33 euro (21 4023 Lt), skaitymo gurmanams knygas padovanojo (2014) 189 šilutiškiai: rajono Savivaldybės vadovai, politikai, valstybės tarnautojai, verslininkai, nevyriausybinių organizacijų, kraštiečiai iš Lietuvos ir užsienio, žiniasklaidininkai, pavieniai šilutiškiai, patys Bibliotekos skaitytojai, svetur gyvenantys Bibliotekos fanai. (Prieiga: <http://silutevb.lt>).

Nauja, originalu, įdomu

■ Vidutiniškai kasmet Bibliotekoje ir jos padaliniuose surengiama per 800 žodinių ir vaizdinių, daugiausia kamerinio pobūdžio, renginių. Jie skirti laikmečio aktualijoms, knyginiam paveldui ir dabarties knygai, laisvalaikiui ir informaciniam raštingumui didinti, skaitymui skatinti ir žinijos sklaidai. Knygos renginiai yra efektyvi potencialių vartotojų telkimo į Biblioteką priemonė, kai į renginius atėję lankytojai aptinka Bibliotekoje kitas sau giningas paslaugas ir tampa nuolatiniais bibliotekos lankytojais. Naujovių, originalumo ir įdomybių Bibliotekoje netrūksta, nes vien tik vietinė, respublikinė ir užsienio žiniasklaida per praėjusius metus paskelbė 254 periodikos publikacijas Bibliotekos veiklos temomis. Šilutiškių renginius aprašė ir užsienio spauda: „Kaliningradskaja pravda“ (Rusija) – paskelbti aštuoni, laikraštyje „Bauskas dzivas“ (Latvija) – šeši, dvisavaitiniame žurnale „Aušra“ (Punskas, Lenkija) – trys straipsniai. Dvejuose LRT televizijos informacinėse laidose Lietuvos žiūrovams pristatytas bibliotekininkų parengtas, „Lamatos žemės“ finansuotas ir, bendradarbiaujant su bendruomene „Saugų artuma“, išleistas „Lietuvinių tarmių žodynas“ (2014-03-20).

■ *Šilutės programa „Kristijonas Donelaitis: epochos ir laiko sąskambiai“*, vienintelė iš Lietuvos viešųjų bibliotekų įrašyta į Valstybės finansuotą K. Donelaičio 300-ųjų gimimo metų jubiliejinę programą. Programoje sujunti 99 renginiai, suvienyti 27 Šilutės krašto kultūros, ugdymo, verslo įstaigų, socialinių institucijų, Lietuvos kultūros ir meno profesionalių organizacijų bei partnerių Rusijoje, Lenkijoje, Latvijoje kūrybiniai sumanymai. Intensyvios šilutiškių programos renginiai kvietė publiką nuolat susitikti, pažinti, mėgautis ir savaip „skaityti“ Donelaitį. Programą viešino 9 žiniasklaidos leidiniai, geranoriškai talkinę įgyvendinti bibliotekininkų ir jų talkininkų sumanymus. Surengtos ir pristatytos kilnojamosios stendinės ekspozicijos „Kristijonas Donelaitis: metų ir raštų ratas“ (ilustruota Prūsijos kultūros paveldo slaptojo valstybės archyvo Berlyne kronika, nacionalinė M. Mažvydo, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka), keliaujanti ikonografijos ir tekstų panorama „Kristijonas Donelaitis: „Metų“ vertimai į Europos Sąjungos kalbas“, išpūdinga Lietuvos dailininkų sąjungos projekto „Skulptoriai skaito Donelaitį“ (bronzos liejinių) paroda, kurios pristatyme dalyvavo autoriai, aktoriai, profesionaliosios muzikos atlikėjai. XVIII a. poeto K. Donelaičio asmenybės, kūrybos, gyvenimo epochos kultūrinę, politinę aplinką ir dvasinę atmosferą nagrinėjo tarptautinės konferencijos „Senoji Baltijos valstybių knyga ir jos veikėjai“, surengtos Šilutėje, dalyviai: Klaipėdos universiteto mokslininkai – dr. Silvija Pocytė, doc. dr. Arūnas Baublys, Kaliningrado (Rusija), Bauskės (Latvija) istorikai, muziejininkai ir bibliotekininkai. Visuose 22-uose Bibliotekos filialuose vyko „Metų“ šviesos skaitymai. Išpūdingą programą „Būrų čėsnis“ Bibliotekoje miestelėnams parodė Vydūno gimnazijos gimnazistai, inscenizavę „Rudens gėrybių“ dalį pagal Mažosios Lietuvos vestuvių tradicijas ir apeigas, vaišinę kulinariniu paveldu. Donelaitikos temą išradingai interpretavo ir pamario krašto jaunimas: IT technologijomis gimnazistai kūrė meninius atvirukus „Metų“ autoriui. Garsi žurnalistė ir fotografė, Šilutės kraštiečių Lilija Valatkienė (Vilnius) pristatė savo kūrybines menines refleksijas parodoje

„Mažoji Lietuva: laiko ženklai“. Pirmą kartą Bibliotekos Vasaros kiemelyje šurmuliavo Kupiškio, Tauragės, Akmenės ir Varėnos mėgėjų teatrai, pristatę jubiliejinės Pasaulio lietuvių dainų šventės „Čia – mano namai“ programą „Dyvų dyvai“, skirtą K. Donelaičio „Metams“. Donelaitikos programos finalinė dalis „Pas bičiulius...“ vykdyta Bauskės (Latvija), Punsko (Lenkija) ir Kaliningrado (Rusija) lietuviškose bendruomenėse, kur kartu su išeivijos lietuviams išpūdingais knygos renginiais paminėta ir išlydėta tris šimtmečius žyminti lietuvių eiliuotos grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio jubiliejinė gimimo sukaktis.

■ *Išlydėdami Tarmių metus bibliotekininkai* parengė ir, bendradarbiaudami su bendruomene „Saugų artuma“ (pirmininkas Vytautas Laurinavičius), išleido pirmąjį Lietuvoje „Lietuvininkų tarmių žodyną“, sudarytą iš XIX-XX a. rašytiniuose šaltiniuose paskelbtų žodžių. Šis nemokslinis, bet aiškinamasis leidinys pritaikytas pirminiam senosios Klaipėdos krašto lietuvininkų tarmės pažinimui, išpūdingai pristatytas žodyno „gimtinėje“ Saugose, Šilutės F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje ir Lietuvos mokslų akademijoje vykusių Šilutės dienų renginių metu. Žodynas jau tapo bibliografinė retenybe.

■ *Tęsiant vieną tarp jaunuomenės populiariausių bibliotekinių veiklų* – žinių lygų-turnyrų, surengti 7 protų kovų turnyrai: pavasariniai ir rudens „Europrotai“, skirti jaunimui, krašto verslo, kultūros, savivaldos ir mišrioms komandoms, bei tradicinis antrasis – „Gink, saugok, bet išlik...“ policijos pareigūnams, švenčiantiems Angelų sargų dieną. Šįkart Teksaso reindžeriais pasivadinę ir specialia apranga pasidabinę bibliotekininkai kolegoms policininkams, su kuriais Biblioteka partneriauja daugiau kaip du dešimtmečius, linkėjo pažinti, tobulėti ir žaisti, taip prisimenant, kad pareigūnui yra labai svarbu išlikti savimi.

■ *Išpūdinga tradicinė šeimų santalka, minint Šeimos metus*, vyko Vydūno parkelyje su fontanu. Mažieji Šilutės piliečiai, tėveliai ir seneliai rinkosi į tradicinius Miesto gimtadienio pusryčius. Stebėta žaisminga „Naisių vasaros“ teatro programa, mėgautasi šeimyninio knygų tekstų skaitymo malonumais, smaguriauti greta veikiančios „Šeimų kepyklėlės“ gardumynai, šokta drauge su vaikų lopšelių-darželių „Pušėlė“ ir „Raudonkepuraitė“ mažaisiais šokio mėgėjais.

■ *Po daugiau nei dviejų dešimtmečių biblioteka atkūrė ir įgyvendino* laiko patikrintą tradiciją – tarptautinio ekslibrisų konkurso idėją, įprasmindama ją projekte „Kuršių marių vėtrungės – praėjusių amžių „feisbukas“. Tarptautiniame konkurse dalyvavo 47 dailininkai iš 19 užsienio valstybių. Sukurta ir atsiųsta 117 mažosios grafikos kūrinių – ekslibrisų. Konkurso geografija apėmė Lietuvą, Latviją, Lenkiją, Baltarusiją, Ukrainą, Rumuniją, Bulgariją, Prancūziją, Čekiją ir egzotišką šalis – Kroatiją, Italiją, Ispaniją, Makedoniją, Norvegiją, Serbiją, Turkiją ir net Argentiną. Dailininkai buvo kviečiami įprasminti laivų vėtrunges – Mažosios Lietuvos nematerialiosios kultūros ženklą, senovinio Pamario krašto simbolį, dedikuojant ekslibrisus seniesiems krašto gyventojams – lietuvininkams, žymiesiems šiandienos pamario gyventojams, žvejybos tradicijų saugotojams, kultūros, meno asmenybėms, knyginkams. Konkurso tikslas – skatinti Mažosios Lietuvos gyventojų tradicijų atkūrimą, vertybių, papročių ir tradicijų, susijusių su vandens kultūra, išskirtinumo panaudą. Ne viena grafinė miniatiūra sukurta ir skirta vėtrungių „tėvui“ Ernstui Vilhelmui Berbomui, pamario žvejui Adomui Goberiui, ornitologams Vytautui Jusiui ir Leonui Jezerskui, vėtrungių meistriui Vaidotui Bliūdžiui, buriuotojui Andriui Varnui, pamario krašto kultūros ir atminties institucijoms. Išleistas išpūdingas parodos katalogas tapo puikiu vėtrungės ir unikalų Šilutės kraštą reprezentuojančiu leidiniu, mažosios grafikos kalba pristatančiu šio krašto žmonių, jų gyvensenos, kraštovaizdžio ir tradicijų unikalumą.

■ *Bibliotekoje pirmą kartą surengtas* mažųjų šilutiškių raiškaus skaitymo festivalis „I‘am a reciter“ (Aš – skaitovas“), dalyvaujant 13-os pradinių klasių moksleiviams – mažiesiems aktoriams. Tikslas – ugdyti užsienio kalbos įgūdžius ir gebėjimus (partneriai – Savivaldybės Švietimo skyrius, Pamario ir Trakšėdžių pagrindinės mokyklos).

■ *Pirmą kartą Šilutės* psichikos sveikatos ir psichoterapijos centre (kuris yra ir šios bibliotekininkų idėjos partneris) pradėtas rengti literatūrinių susitikimų ciklas „Trečiadienių knygadieniai“. Centre surengti 4 susitikimai su šilutiškiais rašytojais, atidaryta kilnojamoji bibliotekėlė, surengti pašnekesiai „Biblioteka Tau gali...“ (apie Bibliotekos paslaugas neįgaliesiems).

■ *Bibliotekos kultūrinėje palėpėje*, dalyvaujant autoriams, atidaryta 16 profesionalaus ir mėgėjiško meno parodų: dailininko Jono Sabaičio (Klaipėda), dailininko Eugenijaus Šuldiakovo „Mažosios Lietuvos kaltiniai ir lietiniai kryžiai“ (Švėkšnos sen., Šilutės r.), Rimantės Bučinskaitės kūrybos paroda „Pajusti Visatos skambėjimą“ (Šilutė), farologo Aido Jurkšto unikalių piešinių paroda „600 Baltijos švyturių su atvirukų rinkinio „Senieji Lietuvos švyturiai“ pristatymu (Klaipėda), dailininko Šarūno Leonavičiaus iliustracijų K. Donelaičio poemai „Metai“ paroda ir susitikimas su autoriumi (Vilnius), Sovietų miesto muziejaus ir Lietuvos Respublikos konsulato Sovietų (Rusija) iniciatyva organizuota Rusijos dailininkų sąjungos nario, tarptautinės vaizduojamojo meno asociacijos UNESCO nario Levo Sherstyjanovo grafikos paroda „Prūsikiški elegija“ (Rusija), kt.

■ *Mažiesiems knyginiams sėkmingai vykdytas tęstinis projektas* stovykla „Mažieji genijai – menininkai“. Jauni ir energingi teatro „Lėlė“ (Vilnius) aktoriai, „Auksinių scenos kryžių“ nominantai mokė stovyklautojus susikoncentruoti ir pajusti erdvę, improvizuoti, vaidinti scenoje su savo sukurtomis aktorinėmis lėlėmis. Dešimt stovyklos dienų tapo puikia mažųjų talentų meninio ugdymo mokykla, įtraukė šeimas, lavino mažųjų mąstymą, didino savivertės jausmą, praturtino laisvalaikį ir svajonių polėkį.

■ *Mažųjų Bibliotekos knyginių klubas* „Galvočiukai“ pastatė naują knygų spektakliuką „Beveik jūros arkliukai“ ir gastrolėse džiugino šilutiškius bei pamario krašto miestelių ir kaimo bendruomenių šeimynas.

■ *Biblioteka – tarptautiskumu pasižyminti kultūros įstaiga*. Bendradarbiaujant su Kaliningrado (Rusija) miesto bibliotekos filialu Nr. 4, Kaliningrado Liudviko Rėzos lietuvių draugija, Lietuvos konsulatu Kaliningrade, Bauskės centrine biblioteka ir Bauskės lietuvių draugija (Latvija), Punsko lietuvių kultūros namais ir Punsko lietuvių draugija (Lenkija) šiose valstybėse šilutiškiai ir jų partneriai surengė Mažosios Lietuvos knyginiam paveldui ir dabarties lietuviškai knygai skirtus renginius. Prieiga <http://www.silutevb.lt>

Bibliotekos įvertinimas 2014

1. Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės padėka F. Bajoraičio viešosios bibliotekos kolektyvui už bendruomenę skaityti telkiančias veiklas ir šilutiškių dalyvavimą akcijoje „Knygų Kalėdos“ (2015-01-30).

2. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus padėka F. Bajoraičio viešosios bibliotekos bendruomenei už kūrybingą ir aktyvų dalyvavimą Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metų sukakčiai skirtoje programoje – naują lietuvių literatūros klasiko palikimo pateikimą ir įprasminimą šiuolaikinėmis priemonėmis (2014-12-09).

3. Šilutės rajono mero Vytauto Laurinaičio padėka Bibliotekos kolektyvui už originalų ir sėkmingą reprezentacinės ir vienintelės iš Lietuvos savivaldybių jubiliejinės programos „Kristijonas Donelaitis: epochos ir dabarties laiko sąskambiai“ įgyvendinimą (2014-09-14).

4. Lietuvos Respublikos Seimo medalis už šilutiškių knyginių telkimą kilniems darbams (2014-04-24).

5. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“ už pilietinę iniciatyvą valstybės stiprinimo labui Usėnų filialo bibliotekininkei Onutei Miliauskienei (2015-02-23).

6. Lietuvos Respublikos kultūros ministro Šarūno Biručio padėka už kūrybingą, aktyvią bei profesionalią veiklą įgyvendinant skaitymo skatinimo iniciatyvas įteikta Bibliotekos Usėnų filialo bibliotekininkei Onutei Miliauskienei (2014-04-24).

7. VŠĮ „Užsienio kalbų mokymo centras“ (Vilnius) padėka už dalyvavimą ir sėkmingą mentorystę, įgyvendinant projektą „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra per savanoriškos veiklos stiprinimą bibliotekose: „Bibliotekos jaunimui“ įteikta Bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyr. bibliotekininkei, jaunai specialistei Ingridai Zakaraitei (2014-09-05).

8. Kaliningrado srities kultūros ministrės (Rusija) padėkos raštas F. Bajoraičio viešosios bibliotekos kolektyvui už ilgametę partnerystę ir tarptautinių projektų „Abipus sienos“ kultūrinius mainus (2014-09-24).

9. Šilutės rajono savivaldybės ir Šilutės rajono laikraščio „Šilutės naujienos“ redakcijos paskelbtame konkurse „Atverkime dvasios turtų skrynią 2014“ F. Bajoraičio viešosios bibliotekos bendruomenei skirta:

- nominacijos „Plačiausiai išarta 2014 metų kultūros vaga“ (už K. Donelaičio jubiliejui skirtą programą – kultūrinį vyksmą, kuris išgarsino Šilutę regione ir Lietuvoje) laureato vardas;
- nominacija „Metų Pegasas“ (už parengtą ir išleistą „Lietuvinkų tarmių žodyną“) įteikta sudarytojoms vyr. bibliotekininkei Virginijai Veiverienei, Loretai Liutkutei, Žanetai Jokužytei;
- nominacija „Metų Šuolis“ (už akcijos „Knygų Kalėdos“ Šilutėje sėkmingą organizavimą – talentingai panaudotą laiką kultūros vyksmui) įteikta F. Bajoraičio viešosios bibliotekos kolektyvui.

10. Šilutės kultūros ir pramogų centro padėka už sėkmingą bendradarbiavimą projekte „Vėtrungių kelias“ įteikta F. Bajoraičio viešajai bibliotekai .

Bibliotekos direktorius dalyvavo žinių ir kompetencijų renginiuose, vykdė projektus

- Dalyvavo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ pradžios konferencijoje (2014-02-25, Lietuvos Respublikos Seime)

- Dalyvavo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ mokymuose (2014-07 05-07, Šiauliai): „Vartotojų ir partnerių poreikių analizė. Inovacijų diegimas“. Mokymo žinių sertifikatas Nr. S-142197.

- Organizavo, moderavo ir skaitė pranešimą („Programa: Kristijonas Donelaitis: epochos ir dabarties laiko sąskambiai“) tarptautinėje konferencijoje „Baltijos valstybių knyga ir jos iškilūs veikėjai“ (2014-09-05, Šilutėje). Konferencijos partneriai: Klaipėdos universitetas, Bauskės centrinė biblioteka (Latvija), Kaliningrado A. P. Gaidaro sritinė biblioteka (Rusija).

- Mokėsi seminare „Euro įvedimas: VSAFAS ir kitų teisės aktų pasikeitimai“. Žinių pažymėjimas Nr. 4049 ir Nr. 4040 (2014-10-10, Šilutė).

- Rašė ir teikė Valstybės programai projektą „Donelaitika: knyga, žodis, konfesija ir menas epochų kultūrinuose perskaitymuose“, vykdė finansuoto projekto (4344 eurai, 15000 Lt) vadybą Šilutėje, kituose Lietuvos miestuose ir šio projekto partnerių, Punsko lietuvių kultūros namų (Lenkija), Bauskės centrinės bibliotekos (Latvija) ir Kaliningrado A. P. Gaidaro bei municipalinės bibliotekos filialo Nr. 4 (Rusija), buveinėse.

Telkė profesionalius bibliotekininkus Bibliotekos nuostatuose įteisintai veiklai organizuoti, misijai, tikslams ir uždaviniams kūrybiškai įgyvendinti. Profesinę sėkmę liudija Bibliotekos ir bibliotekininkų veiklos įvertinimo ženklai, naujų sumanymų kūrybinės raiškos įvairovė ir inovatyvi viešųjų bibliotekinių paslaugų vartotojams kaita.

Sprendimų laukiančios problemos:

1. Ankštos ir nefunkcionalios Tilžės g. 10 pastato Šilutėje patalpos riboja bibliotekinių paslaugų prieigą mažamečiams, jaunimo, trečiojo amžiaus vartotojams ir bendruomenės nariams su fizine negalia. Todėl aktualu spręsti klausimą dėl Tilžės g. 10 - 12 pastatų suprojektavimo (sujungimo ir pritaikymo bibliotekos naujo pobūdžio paslaugoms, įrengiant liftą) bei statybos darbų projekto įgyvendinimo.

2. Dėl baldų ir IT įrangos stygiaus į rekonstruotas patalpas iki šiol neperkeltas antisanitarinėse patalpose dirbantis Žemaičių Naumiesčio filialas. Būtinai Savivaldybės sprendimai dėl Kintų filialo įkeldinimo į naujai rekonstruotas Kintų universalaus daugiafunkcio centro (UDC) patalpas. Aktualu surasti ir suprojektuoti funkcionalias patalpas su mokyklos biblioteka sujungtam Rusnės filialui ir įgyvendinti projektą „Salos šeimos ir jaunimo biblioteka“.

Direktorė

Dalia Užpelkienė